

PRIOPĆENJE ZA TISAK

uz poziv na dijeljenje i objavljivanje

Udine, 10.06.2021

Veliki uspjeh nedavnog susreta posvećenog masivnoj prisutnosti meduza u Jadranskom moru, organiziranog od strane Autonomne regije Friuli Venezia Giulia u okviru projekta ARGOS unutar programa Interreg Italija-Hrvatska

Konferencija održana na internetu bila je posvećena masovnoj prisutnosti meduza u Jadranskom moru i procjenama zdravstvenog stanja uz analizu budućih perspektiva morskih bioloških resursa. Sudjelovalo je šest talijanskih regija i šest hrvatskih županija povezanih s Jadranskim morem.

U događaju, vođenom od strane Autonomne regije Friuli Venezia Giulia, sudjelovali su predstavnici institucija i znanstvenih tijela, stručnjaci, sveučilišni profesori, te operatori, koji su dali svoj doprinos važnoj temi razvoja bioloških morskih resursa.

Govoreći o ciljevima projekta Argos, **Alberto Fonzo**, predstavnik središnjeg ureda za prehrambene, šumske i riblje resurse Autonomne regije Friuli Venezia Giulia, je objasnio: *“Projekt ARGOS je u osnovi projekt upravljanja s kojim se želi analizirati podatke vezane uz dosljednost ribljih stokova i njihovo stanje zdravlja u području Jadrana kako bi se zatim pronašli prijedlozi za upravljanje koje je moguće prevesti u regulatorne prijedloge specifične za ovo područje. Projekt se zasniva na jednoj osnovnoj temi tj. na zaštiti i povećanju bioraznolikosti”*.

Saul Ciriaco, predstavnik Zaštićenog morskog područja Miramare, zatim je objasnio najvažnije promjene posljednjih godina ne samo u upravljanju već i u odnosu između morskog područja i drugih sudionika ove regije. Prema njemu: *“Ovih 3.000 hektara ne uključuju nove stroge sustave zaštite već jednostavno sustave čiji je cilj promovirati kulturalne i profesionalne aktivnosti te korištenje teritorija na što održiviji mogući način”*.

Direktno je govorio o pitanju prisutnosti meduza, fokusirajući se na tzv. Morska pluća (*Rhizostoma pulmo*), **Antonio Terlizzi**, sa Sveučilišta u Trstu, s Odsjeka za prirodne znanosti. Objasnio je: *“Ono čemu smo svjedočili u Trstu tj. bloom ove meduze (Morska pluća), može se usporediti s cvjetanjem. Kada se steknu povoljni okolišni i ekološki uvjeti, dolazi do cvjetanja određene vrste. U ovom slučaju govorimo o organizmima koji spadaju u planktone i koji su osjetljivi na kretanja vodene mase te se, pod određenim uvjetima stanja mora mogu umnožiti i dovesti do ovako velike brojnosti. No ovo ne objašnjava u potpunosti razlog njihove brojnosti koji je vezan uz problem biološke invazivnosti. Razlozi su vezani uz novo stanje mora koje se mijenja pod*

utjecajem klimatskih promjena i zagrijavanja voda. Drugi negativni učinak na okoliš nažalost dolazi od ribolova. Vadimo iz mora skoro 100 milijuna tona 'divlje' ribe, a od tih 100 milijuna tona koje uzimamo iz mora, polovinu bacamo dok još jedna četvrtina se ne koristi za ljudsku konzumaciju. To znači da se samo 25 milijuna tona koriste za ljudsku uporabu. Sve ovo uzrokuje promjenu u funkcioniranju vodenog stupca i sustava koji je vezan i uz našu dobit od ribolova”.

Valentina Tirelli, znanstvenica OGS-a/Talijanskog instituta za oceanografiju i eksperimentalnu geofiziku, posvetila se novoj vrsti ktenofora prisutnoj u Jadranskom moru, Mnemiopsis leidy, rebraš/morski orah, koja znači novi veliki problem za malo ribarstvo. Mnemiopsis leidy je uvrštena na popis 100 najopasnijih nezavičajnih invazivnih vrsta na svijetu. Mnemiopsis leidy ima potrebu puno jesti, uskraćujući vitalnu hranu ribama kao što su srdele i incuni. Dakle, ova vrsta je za ribe i prehrambeni konkurent i istinski grabežljivac.

Luca Bolognini, istraživač CNR-IRBIM Instituta za biološke resurse i morsku biotehnologiju u Anconi, doprinio je znanstvenom dijelu programa: “Unutar projekta ARGOS posvetit ćemo se uporabi bi-ekonomskog modela jer smatramo kako je važno procijeniti na taj način učinke upravljačkih mjera u pravcu zaštite resursa ali i s obzirom na gospodarstvo”.

Intervenirao je i **Diego Borme**, istraživač OGS-a/Talijanskog instituta za oceanografiju i eksperimentalnu geofiziku, koji je analizirao načine na koje riblje vrste reagiraju na promjene, fokusirajući se na podatke o invazivnim vrstama i njihovu distribuciju na Mediteranu: “Neke vrste treba razumjeti kao unešene strane vrste, druge su po svojoj prirodi rijetke vrste, dok su neke vrste sada rijetke ali su bile vrlo prisutne u prošlosti te su postepeno zaboravljene”.

Nicola Bettoso, iz ARPA-e/talijanske Regionalne agencije za zaštitu okoliša, predstavio je problem povezanosti klimatskih promjena i krize u ribarstvu: “Želio sam vam pokazati jedan primjer fenomena od prije dvadesetak godina koji je imao teške posljedice na ribarstvo. Radi se o masivnoj pojavi sluzi te prljavog mora. Uspoređujući podatke o ulovu ribe s obzirom na godine 1999-2000-2001, možemo procijeniti štetu uzrokovanu ribolovu u regiji Friuli Venezia Giulia”.

S hrvatske strane, zanimljiv doprinos je dala **Olja Vidjak**, znanstvenice IOF Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu, o prisutnosti meduza u istočnom Jadranu. **Alenka Malej**, sa Državnog instituta za biologiju, Morske biološke postaje Piran, fokusirala se na buduće perspektive bioritma i ekosustava mora.

Na kraju su izlagali predstavnici udruga ribara: svi su, bez izuzetka, iskazali zabrinutost zbog masivne prisutnosti meduza u Jadranskom moru, nadajući se sve većem broju istraživanja i zaštiti cijelog sustava koji se tiče ribljeg sektora, koji je “od osnovne važnosti” – rečeno je – za razvoj gospodarstva.

Više informacija na: www.italy-croatia.eu/argos

Potpun tiskovni materijal dostupan je u odjelu Pressroom na internet stranici www.bucaneveitalia.it/pressroom